

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 september 2015

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 47.102/II/PN
[...]

[...]

Mijnheer de Gedelegeerd Bestuurder,

Ter zitting van 18 september 2015 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht ingediend tegen de MIVB betreffende de Noctis-netwerkplannen die aan de Noctis-haltes (vb. halte Paleizen) aan het publiek worden gericht. Op deze plannen worden de “Haachtsesteenweg” en het “Willebroekkanaal” in het Frans vermeld met de onwettige benaming (schrijfwijze) “Chaussée de Haecht” en “Canal de Willebroeck”.

*
* *

De metro-tram- en buslijnen van de MIVB zijn gedecentraliseerde diensten van de regering van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering waarvan de activiteit niet het ganse grondgebied van het Gewest bestrijkt. Met toepassing van artikel 33 van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen, vallen deze diensten onder de bepalingen uit Hoofdstuk III, afdeling 3 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

De metrostations en de bus- en tramhaltes van de MIVB zijn plaatselijke diensten in de zin van de SWT. De teksten, vermeldingen en benamingen die er zijn aangebracht, zijn mededelingen aan het publiek (cf. adviezen 33.442 van 22 november 2001 en 37.077 van 16 februari 2006).

*
* *

De VCT stelt vast, zoals blijkt uit wat volgt, dat er geen officiële Franstalige benaming bestaat voor “Haacht” en voor “Willebroeck”.

De rechtsgrond voor het bepalen van de namen van de gemeenten is gelegen in de wet van 30 december 1975 (B.S. 23-1-1976) houdende :

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen (beter gekend als de fusies van gemeenten in de jaren '70) en

2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

De Raad van State heeft dit duidelijk gesteld in zijn advies van 30 januari 2007 over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de schrijfwijze van de namen van gemeenten. De Vlaamse Regering wenste toen nog slechts één naam – de Nederlandse – te behouden voor de Vlaamse gemeenten, waarvan een veertigtal ook een officiële Franse naam (vertaling) hebben (bv. Aalst-Alost, Antwerpen-Anvers, Veurne-Furnes, Galmaarden-Gammerages).

In dit advies betwist de Raad van State de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om, in uitvoering van het Vlaamse gemeentedecreet van 15 juli 2005 (dat bepaalt dat de Vlaamse Regering de schrijfwijze van de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vaststelt) de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vast te stellen zoals beoogd in een resolutie van het Vlaamse Parlement.

De Raad van State stelt dat de bevoegdheid tot het bepalen van de schrijfwijze van een naam niet meteen ook de bevoegdheid inhoudt om die naam zelf te bepalen of te wijzigen.

De namen van de gemeenten van het Vlaamse Gewest zijn op dit ogenblik bepaald op grond van de wet van 30 december 1975 houdende:

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten, genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen;

2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 23 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

Volgens de Raad van State kan de Vlaamse Regering dan ook de naam die krachtens deze wet aan elk van de gemeenten is gegeven, niet wijzigen. De Vlaamse Regering kan uitsluitend de schrijfwijze van de namen vastleggen. In zoverre het ontwerp van besluit nog slechts één naam – de Nederlandse – behoudt, stelt het niet slechts de schrijfwijze van de namen van de gemeenten vast, doch wijzigt het die namen. In die mate heeft het ontwerp geen rechtsgrond en kan het bijgevolg geen doorgang vinden.

De Raad van State stelt bijgevolg dat de wijziging van de naam van een gemeente niet aan de Vlaamse Regering maar aan de decreetgever toekomt, terwijl de Vlaamse decreetgever bovendien niet bevoegd is om de Franse naam van de gemeenten in het Nederlandse taalgebied die in de artikelen 7 en 8 van de gecoördineerde wetten op het gebruik in bestuurszaken zijn vermeld (d.w.z. de zes randgemeenten en de taalgrensgemeenten) op te heffen.

Na dit advies van de Raad van State heeft het Vlaamse Parlement geen initiatief meer genomen om voor de veertig Vlaamse gemeenten die in de bekrachtigingswet van 30 december 1975 ook een officiële Franse naam hebben een wijziging door te voeren. Dat betekent dat die gemeenten hun officiële Franse naam (vertaling) vastgesteld in de vermelde wet van 30 december 1975 (wet fusies van gemeenten) blijven behouden. Omgekeerd dragen een aantal gemeenten uit het Franse taalgebied in diezelfde wet een officiële Nederlandse naam (vertaling). (vb. Soignies-Zinnik, Tournai-Doornik, Lessines-Lessen, Mons-Bergen, Liège-Luik, Ath-Aat).

Wat de huidige klacht betreft, is de naam “Haacht” bepaald in artikel 73, en de naam “Willebroek” in artikel 22, van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij vermelde wet van 30 december 1975.

Vermeld artikel 73, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 73. § 1er. Les communes de **Haacht**, Tildonk et Wespelaar sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de **Haacht**. »

« Art. 73. § 1. De gemeenten **Haacht**, Tildonk en Wespelaar worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd **Haacht**. »

Vermeld artikel 22, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 22. Les communes de **Willebroek**, Blaasveld, Heindonk et Tisselt sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de **Willebroek**. »

« Art. 22. De gemeenten **Willebroek**, Blaasveld, Heindonk en Tisselt worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd **Willebroek**. »

Haacht en Willebroek hebben derhalve geen officiële Franse naam (vertaling). Sinds de bekrachtigingswet van 30 december 1975 is hierin geen wijziging gekomen.

De “Haachtsesteenweg” moet dan ook in het Frans vermeld worden met de benaming “Chaussée de Haacht”. Het “Willebroekkanaal” moet in het Frans vermeld worden met de benaming “Canal de Willebroek”.

De VCT acht de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

[...]